

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

2.1. helyi védett épületek

2.1.1. Lakóházak

CÍM	Vasmű út 35-37, Kossuth L. u. 2a, 2b
HRSZ	144/1
RENDELTETÉS	36 lakásos lakóház, a földszinten üzletekkel
ÉPÍTÉS	Jálics János (VÁTI) statikus Rollkó Géza
ÉPÍTÉS ÉVE	1952
Védett területen belül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	<p>Homlokzatainak kiegyensúlyozottsága, a városképi jelentősége és a lakások alaprajzi változatossága teszi kiemelkedővé.</p> <p>A szimmetrikus utcakép megőrzendő.</p> <p>(A Dózsa György térre néző véghomlokzat tükörképe a vele szemben álló Vasmű út 39-41. épület véghomlokzatának, együttesen alkotják a Dózsa mozi előtti reprezentatív tér térfalát. a Vasmű utcai homlokzat is Vasmű út 39-41. egy részének tükörképe.)</p>
RÖVID LEÍRÁS	
<p>Az épület elhelyezése az 1951-ben készült beépítési terven alapul, melyet az ÉM VII. főosztály és Weiner Tibor készítettek. A mozi tengelyére tükörszimmetrikusan helyezték el a szálló és a B5 jelű épület L alakú tömbjét, teret formálva a mozi elé. A Kossuth Lajos utcánál vált a beépítés: tőle délre sávosan, az utcától északra már a keretesen helyezték el a lakóházakat.</p> <p>4 szekciós saroképület, pince+földszint+3 emeletes, alacsony hajlásszögű magastetővel. Alaprajzilag 2 traktusos, alapterülete 5722 m², a korabeli dunaújvárosi épületekhez képest szokatlanul változatos a lakásmegosztás: 2 egyszobás, 18 kétszobás, 4 háromszobás, 3 négyszobás, 3 háromszobás-hallos, 6 négyszobás-hallos, a tetőtérben mosókonyha, amelyet 1970-ben műteremmé alakították át.</p> <p>Szerkezetek: kőbeton és sávalapozás, a függőleges szerkezet téglaváz, a középfőfalat a földszinten és a pincében az üzletek miatt vasbeton oszlopokkal erősítették meg. A pincében vasbeton födém, a többi szinten 1951. évi típusgerendák között helyszínen betonozott tömör téglabetétes födém.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Vasmű út 27-35.
HRSZ	171/2,
RENDELTE TÉS	Lakóház, a földszinten üzletekkel
ÉPÍTÉS	Weiner Tibor és Bakos Béla (VÁTI) statikus tervező Szalay János
ÉPÍTÉS ÉVE	1950-53
Védett területen belül	
 	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	<p>É1/8. Homlokzatképzés, ablakrácsok Homlokzatainak kiegyensúlyozottsága, a sarokkialakítás nagyvonalúsága, a városképi jelentősége és a lakások alaprajzi változatossága teszi a város egyik legszínvonalasabb lakóépületévé.</p> <p>Részletek: tulipán mintás ablakrács A végfalak beépített balkonjaira homlokzat-felújításnál egységes megoldást kell alkalmazni</p>
RÖVID LEÍRÁS	
<p>A Vasmű út nyugati térfalát alkotó, a terveken B jelölésű egységes terv alapján kialakított négy épület végleges helykijelölése 1951 januárjában történt meg.</p> <p>A Vasmű út – Kossuth Lajos utca sarokszekciója az 5 emeletes B1 épülettel összeépített, de a Vasmű út vonalától 7,85 m-rel visszaugratott téglány alaprajzú toronyépület, pince+földszint+8 emeletes, a pincében hőközpont, mosókonyha, pincerekeszek, a földszinten előcsarnok, babakocsi-tároló, trafik, gyógyszertár. 32 lakása közül 3 egyszobás, 22 kétszobás, 3 háromszobás, beépített alapterülete szintenként 300 m². Bejárata a Kossuth Lajos utcából és a kerti oldal felől nyílik. Szerkezetek: alapozás vasbeton szerkezetű 2-2 pillérközös bordás talpon, a födémek két irányban teherbíró monolit vasbeton lemezek. A függőleges szerkezetek: pilléres lépcső monolit vasbeton. A hátsó homlokzat földszintjén a két tengelyt átfogó üvegfallal készült.</p> <p>A Vasmű utcai szárny 4 lépcsőházas, pince+földszint+5 emeletes, lapostetős, párkánymagasság 18,85 m. Alaprajza kéttraktusos, négyfogatú, 80 lakásos, (15 egyszobás, 60 kétszobás, 5háromszobás), lépcsőházanként 4 személyes felvonóval, a földszinten 6 üzlettel. Szintenkénti alapterület 1083 m². Szerkezetek: csömöszölt betonlap, pillérek és téglaváz, előregyártott vasbeton fiókgerendák, helyszínen betonozott koszorúgerendák. Az épület előtt a járda 8,5 m széles.</p> <p>Homlokzata a földszinten travertin lappal burkolt, a körbefutó lábázat mészkő, az emeletek nemesvakolattal készültek, az ablakok körül előregyártott vasbeton keret.</p> <p>A földszinti ablakok négyzethálós ráccsal ellátottak, a középmezőben 4 tulipános dísszel. A kovácsoltvas munkák terveit Wydler Károly készítette.</p>	
CÍM	Vasmű út 7-15., 17-25.
HRSZ	175/7, 173/7
RENDELTE TÉS	Lakóház, a földszinten üzletekkel
ÉPÍTÉS	Weiner Tibor és Bakos Béla (VÁTI)
ÉPÍTÉS ÉVE	1950-53
Védett területen belül	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	<p>Homlokzatképzés, ablakrácsok Homlokzatainak kiegyensúlyozottsága, a sarokkialakítás nagyvonalúsága, a városképi jelentősége és a lakások alaprajzi változatossága teszi a város egyik legszínvonalasabb lakóépületévé.</p> <p>Részletek: tulipán mintás ablakrács A végfalak beépített balkonjaira homlokzat-felújításnál egységes megoldást kell alkalmazni.</p>
RÖVID LEÍRÁS <p>A Vasmű út nyugati térfalát alkotó, a terveken B jelölésű egységes terv alapján kialakított négy épület végleges helykijelölése 1951 januárjában történt meg. Az organizációs alaprajz szerint az építkezést a két középső, teljesen azonos felépítésű B2 és B3 jelű (ún. „medve”) épületekkel kezdték el. A végleges engedélyezési terveket Weiner Tibor (VÁTI) 1951. január 18-án nyújtotta be, statikus tervező Bartha Tibor. Weiner a városrész többi lakóházától eltérően nem használt fel típustervet, mert a város reprezentatív főútvonalának beépítéséhez az 1949-ben és 1950-ben készült típustervek nem találtak megfelelőnek. Az építkezés 1951 februárjában kezdődött, 1952 januárjában már az üzletek berendezése folyt. Az üzletek tervei 1951 szeptemberében készültek az Üzletépítő és Berendező Vállalatnál. A B2 és B3 épületen statikai problémák miatt összesen 28 db tömör mellvédes, színes kerámia burkolatú, 1,10 m kiülésű erkélyt bontottak le a 2. emeleten és az oldalhomlokzatokon. Az erkélyek helyett 40 cm kiülésű, íves fémszerkezetű franciaerkélyek készültek 1955-ben. A földszint travertinlappal burkolt, a kőlap burkolat a kerti homlokzatnál sarok-armírozásban végződik, a lábazat körben faragott vörös mészkő. A végfalak középső 2 tengelye eredetileg erkély volt, melyek többségét utólag egyedi módon beüvegezték. A homlokzat tagolása fő vonásaiban megegyezik a B1 épületével, de az erkélyek körül aedikuláskeretelés készült.</p>	

CÍM	Vasmű út 1-5.
HRSZ	177/5
RENDELTESET	Lakóház, a földszinten üzletekkel
ÉPÍTÉS	Weiner Tibor és Bakos Béla (VÁTI) statikus tervező Szalay János
ÉPÍTÉS ÉVE	1950-53
Védett területen belül	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

TÉRKÉP

VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK

Homlokzatképzés, ablakrácsok
Homlokzatainak kiegyensúlyozottsága, a sarokkialakítás nagyvonalúsága, a városképi jelentősége és a lakások alaprajzi változatossága teszi a város egyik legszínvonalasabb lakóépületévé.
Részletek: kétféle tulipán mintás ablakrács
A végfalak beépített balkonjaira homlokzat-felújításnál egységes megoldást kell alkalmazni.

RÖVID LEÍRÁS

A Vasmű út nyugati térfalát alkotó, a terveken B jelölésű egységes terv alapján kialakított négy épület végleges helykijelölése 1951 januárjában történt meg. A B4 jelű épület Weiner Tibor által készített tervei 1951. február 10-i keltezésűek, statikus tervező Bartha Tibor és Szalay János. A kivitelezést 1951-ben kezdték, a közművek bekötésére 1953 júniusában került sor. Lépcsőházanként 1954-ben szemétdobót alakítottak ki. Az eredeti elképzelésektől eltérően a tömör mellvédes, kerámialapokkal díszített, túl nagy kiülésű erkélyek helyett báboskorlátos erkélyek készültek, a korábban befejezett Vasmű úti 100 lakásos lakótömbök tanulságait levonva. Az órajavító, női-férfi ruhajavító, és cipőjavító üzletek terveit 1952 októberében Szabó Gyula (KÖZTI) készítette. A homlokzat tagolásának szisztémája a B1 épületével egyezik meg, mindössze annyi eltéréssel, hogy a főhomlokzat két szélső, 2. emeleti franciaerkélye aedikulás keretezésű. A Vasmű úti 4B jelű épület homlokzatai eredetileg téglavörös színezéssel kerültek kivitelre.

CÍM	Cím: Vasmű út 10.-12.14., Korányi S. u. 1.
HRSZ	Hrsz 180/3, 180/4, 180/5, 183
RENDELTETÉS	68 lakásos társasház, földszinten üzletekkel
ÉPÍTÉS ÉVE	építés éve: 1961
ÉPÍTÉS	építész: Baranyai Ferenc
védtett területen belül	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	<p>az egész épületegyüttes</p> <p>javasolt a 4 épület egységének helyreállítása a színezésben, a híd visszaépítése az eredeti állapot szerint</p>
RÖVID LEÍRÁS	
<p>Az 50-es évek végére a nem túl jól sikerült, avult építészeti ízléssel bíró szocreál pártház eltakarását a város főútvonala felől maga Weiner is szorgalmazta. Modern stílusú épületegyüttes, három, a földszinten összekapcsolt négyemeletes pontház, amihez derékszögben a közút felett híddal kapcsolódott a szintén 4 emeletes, függőfolyosós szalagház. Az üzletek és szolgáltató helyiségek (IBUSZ idegenforgalmi iroda, kiállítótér) belsőépítészeti kialakítását is Baranyai tervezte.</p> <p>A pontházak egy lépcsőházasak, szintenként 2 vagy 3 lakással, a legfelső szinten műteremlakással, mosókonyhával és szárítóval. A függőfolyosós szárny ma már csak a kórház felőli oldalon elhelyezett lépcsőházi tömbből közelíthető meg, a lakószintek alaprajza azonos, a lakások száma szintenként 9-9, általában garzonlakás. A lépcsőház függőfolyosó felé előrelépő tömbjét a kétoldalt végigfutó függőleges ablaksáv transzparenssé teszi, a lebegő lépcsők fényárban úsznak.</p> <p>A Vasmű úti homlokzatok mészkő lapokkal burkoltak. A két pontház közötti átjárót beépítették, az épületet átszínezték, az összekötő hidat lebontották.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Magyar út 33.
HRSZ	1459
RENDELTETÉS	Lakóház
ÉPÍTÉS ÉVE	1880 előtt
Védett területen belül	

2017

2005

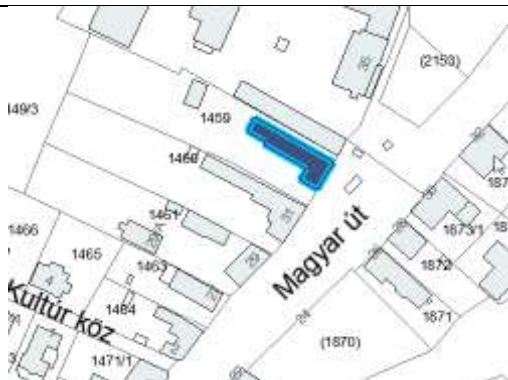

2005

2017

TÉRKÉP

RÖVID LEÍRÁS

A XIX. században épült lakóház, a közelmúltban felújították, a homlokzatot átszínezték

VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK

eredeti nyílászárók, tömeg, tagozatok

Utcai homlokzat

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Magyar út 31.
HRSZ	1460
RENDELTE	Lakóház
ÉPÍTÉS ÉVE	1880 előtt
Védett területen belül	
 	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	<p>Ellenőrizetlen források szerint hajdani tulajdonosa Leitner János birtokos gazda, majd dr. Hegedűs Károly állatorvos volt, ekkor még 4 ablaka volt. Később Pais Miklós földbirtokos átalakíttatta, ekkor épülhetett a homlokzati magasítás, és a 3 db. 3 osztatú ablak.</p>
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	<p>nyílászárók, tagozatok, a hátsó szárnyon is TELJESKÖRŰ HELYREÁLLÍTÁS javasolt É3 - 5. Utcai homlokzat</p>

HRSZ	1865
RENDELTE	Lakóház, kovács múzeum
TÉS	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

ÉPÍTÉS ÉVE	1880 előtt
Védett területen belül	
	
2005	2017
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	<p>A fésűs beépítésbe illeszkedő, helyi hagyományt őrző tornácos ház, udvarán kovácsműhellyel.</p> <p>A szokásosnál szélesebb homlokzat, a magasabb tető jómódú tulajdonosra vall.</p> <p>Az ablakok, a fa oromzat kialakítása a XIX. századra vezethető vissza.</p>
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	<p>az egész ingatlan, mindkét épület az összes részletével, és a kerítés</p>

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Tisza u. 6.
HRSZ	1894
RENDELTETÉS	Lakóház
ÉPÍTÉS ÉVE	1880 előtt
Védett területen belül	
	
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	Elhanyagoltsága miatt eredeti állapotban megmaradt, a paraszti és a polgári építés közötti átmenetet képviselő épület.
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK tömeg, nyílászárók, tagozatok, homlokzati vakolatarchitektúra helyrehozatali kötelezettség javasolt

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Tisza u. 9.
HRSZ	2004/2
RENDELTETÉ S	lakóház, kisebb kúria, vagy nyaraló lehetett, ma lakóház
ÉPÍTÉS ÉVE	1880 környékén
Védett területen belül	

TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	<p>Kúriaszerű épület, ennek megfelelő beépítési móddal, az utcától hátrahúzva, oszlopos tornáccal. Utcával párhuzamos gerinc, a hajlásszög a nagyobb fesztáv miatt a helyben szokásosnál kisebb. Mérete, arányai kiemelik a vele egy korban épült egytraktusos lakóházak sorából.</p> <p>Anyaghasználata építési korának megfelelő, gerébtokos fa nyílászárók, vakolt falak és tornácoszlopok, égetett kerámia cserép héjalás.</p>
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	<p>Minden megőrzött, eredeti elem, különösen az ablakok és a tornác. Az épület belső értékei átépítéskor vizsgálandók.</p> <p>Az épület homlokzatainak készülő hőszigetelő rendszer alkalmazása nem szerencsés.</p> <p>A telken új épület, épületrész nem helyezhető el, kivéve a 3 m épület-magasságot meg nem haladó télikert. Az épület a tetőtér irányába bővíthető.</p>

CÍM	Szent István út 15.
HRSZ	2112/2

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

RENDELTETÉS	Nem ismert
ÉPÍTÉS ÉVE	Nem ismert
Védett területen belül	
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	<p>A Duna-parti ház a XX. század első felében épülhetett. Elhelyezkedése, kialakítása alapján a rendeltetése a Dunához kapcsolódhatott. Legnagyobb értéke tradicionális megjelenése, és hogy nagyon jól illeszkedik a környezetéhez.</p>
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEM
	Az épület tömege

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Táltos utca 1.
HRSZ	2126
RENDELTETÉS ÉS	eredeti rendeltetése ismeretlen, ma üzlet
ÉPÍTÉS ÉVE	1880 előtt
Védett területen belül	
	
2005	
	
2017	
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	<p>Az épület több fázisban keletkezhetett, a Táltos utcához közel eső rész XIX. századi, a keresztszárny később épülhetett, vagy a XX. században átalakították.</p> <p>A régi részen a Mohácsi utcai homlokzat ablakai eredetiek, a Táltos utcai jellegtelen, valószínűleg innen elbontották az épület elejét.</p> <p>A régi épület tornácát 2005 óta eltelt időszakban falazták be.</p> <p>Az épület nekifut a Rác templom telkét határoló, szinte függőleges partfalnak.</p>
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	<p>tömeg, nyílászárók</p> <p>a befalazott tornác helyreállítandó!</p>

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Halász sor 2.
HRSZ	2143
RENDELTETÉS	Lakóház
ÉPÍTÉS ÉVE	
Védett területen belül	
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	Dunaújváros egyetlen kora-modern (Bauhaus) stílusú épülete
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK tömeg, nyílásrend, korlátok, kerítés

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Magyar út 78.
HRSZ	2944/1
RENDELTETÉS	lakóház, kisebb kúria
ÉPÍTÉS ÉVE	XX. század első fele
Védett területen kívül	
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	<p>Kúriaszerű épület, ennek megfelelő beépítési móddal, az utcától hátrahúzva, előkerttel. Utcával párhuzamos gerinc.</p> <p>Anyaghasználata építési korának megfelelő, gerébtokos fa nyílászárók, vakolt falak, égetett kerámia hornyolt cserép héjalás.</p>
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	<p>Minden megőrzött, eredeti elem, a fehér szín és a vakolatarchitektúra is.</p> <p>Megőrzendő a kerítés is.</p> <p>Az utcai homlokzatra új tetőfelépítményt építeni nem szabad, az utcára néző tetőn csak tetősíkban fekvő ablak helyezhető el.</p> <p>Az oromfalon a szellőzőnyílások mérete, alakja nem változtatható meg, esetleg az oromfal belső síkján elhelyezett ablakkal lezárható.</p> <p>Összességében az utcai homlokzatot minden változtatás nélkül kell megtartani, az esetleges tetősíkban elhelyezett ablakokat leszámítva.</p>

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

2.1.2. Vegyes és középületek

CÍM	Bercsényi u. 8-10.
HRSZ	1/2
RENDELTELTÉ	Szilágyi Erzsébet és Hild József Iskola
ÉPÍTÉS	B. Császár Ildikó
ÉPÍTÉS ÉVE	1957-1959

Védett területen kívül

átalakítás előtt

átalakítás után

2017

TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEM
	É2/5. Mátyás anyja –2 mésző dombormű (Laborcz Ferenc) a műemléki helyreállítás szabályai szerint

RÖVID LEÍRÁS

Az épület a szocreál után újra induló ún. 60-as évekbeli modern fontos korai példája. A beépített szintenkénti alapterület 2000 m², a tervezett tanulói létszám 1344 fő, elkészülése idején Közép-Európa legnagyobb iskolája volt. szimmetrikus elrendezésű iskola két fő egységből áll: a tantermi szárny, melyhez nyaktagokkal kapcsolódnak a tornatermek, és a rá merőlegesen elhelyezkedő, központi lépcsőházzal kapcsolt éttermi szárny a konyhával. A részben vasbeton vázas, főhomlokzati kialakításában nagyraszteres épület a 60-as évek modern építészetének sajátosságait előlegezi meg. A főlépcső haraszi tömlépcső, a főbejárat két oldalán a relief Laborcz Ferenc „Szilágyi Erzsébet” című 1957-ben készült műve. A homlokzatokat mázas fehér, a parapeteket zöld, a tornacsarnokot fekete majolika csempékkel burkolták, a lábazatok és a bejárat körüli szakasz haraszi mészkövel burkolt. A bejárat íves előtetőben rejtett világítás készült.

Az 1977-ben elvégzett homlokzat-felújítás során – tervezője Mészáros Kálmán – a mázas majolika burkolatokat hőszigetelő vakolatréteggel látták el. A tornatermek ferde síkú, rendszeresen beázó főhomlokzatát lefaragták függőlegesre és az üvegfalat üvegbetonnal váltották fel. Az épület nagyméretű, alumínium szerkezetű ablakait hőtechnikai okok miatt kicserélték. A kényszerű átalakítás rontott az épület eredeti megjelenésén.

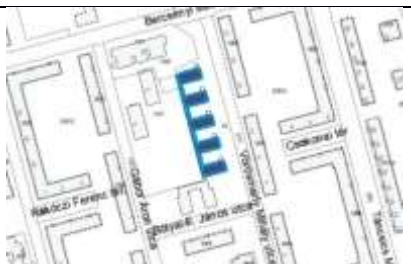
CÍM	Vörösmarty M u.
HRSZ	24/2
RENDELTELTÉ	Bölcsőde
ÉPÍTÉS	Kapsza Miklós
ÉPÍTÉS ÉVE	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

védett területen belül

TÉRKÉP

VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK

az egész épületegyüttes, a részletekkel együtt

a Bólyai utcai épületrész nem védett, átépítése javasolt

RÖVID LEÍRÁS

Az 1960-as magyar modern építészet jeles példája. Az alaprajzi kialakítása funkcionalista és az alaprajzi logikát követi az épület tömege is.

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Városháza tér 1-3.
HRSZ	74/2, 74/3, 74/4
RENDELTESET	Városháza és Bíróság
ÉPÍTÉS	Weiner Tibor és Baranyai Ferenc
ÉPÍTÉS ÉVE	1965-70

védett területen belül

TÉRKÉP

VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEM

a torony homlokzatképzése

RÖVID LEÍRÁS

A főter körül 1953-ig a terveken a tanácsházán kívül a párt és az államhatalom épületei sorakoztak, melynek központi eleme a Dózsa György út tengelyében, a Dunának háttal álló, a város névadójának, Sztálinnak monumentális szobra lett volna. Helyére a Sztálin halála után készült rendezési terveken színház került, melyhez tölcserűen kialakított épületsor vezetne. A tervezett épületekből, a korábban megépült pártházon kívül – jelenleg múzeum – mindössze a tölcser déli oldalán lévő (az FE9 és az FE10 jelű) nagypaneles lakóházak épültek meg.

Az 1961-ben készült modern jellegű tanulmányterven Weiner a korábban szintén általa készített tanulmánytervekben már javasolt toronyépületet megtartotta, a hozzákapcsolt alacsonyabb szárnyakban – az időközben kibővült program alapján – az MSZMP szervezete nyert elhelyezést. A megvalósításra több ütemben került sor: elsőként a toronyház épült meg. A betegeskedő Weinertől, aki 1965-ben meg is halt, Baranyai Ferenc (DTI) vette át a tervezést. Az engedélyezési terveket 1965-ben már ő jegyezte, a fő tömegformát megtartva, de részleteiben átdolgozva a toronyház terveit. A második ütemben készülő, 2 emeletes szárnyak engedélyezésére 1968-ban került sor, a Weiner által több helyen konzolosan kiugratott, változatos tömeg sziluettel elképzelt szárnyakat Baranyai leegyszerűsítve dolgozta át. A komplexum 1970-re nyerte el végleges formáját.

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Guttenberg köz
HRSZ	111/1
RENDELT ETÉS	Nyomda
ÉPÍTÉS	
ÉVE	1953

védett területen kívül

TÉRKÉP

VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK

egyedi épület nagy belmagassággal

funkcióváltás javasolt valamilyen közösségi, vagy egyetemi, de akár sport rendeltetést kaphatna

RÖVID LEÍRÁS

A nyomda első terveit még Fábián István (VÁTI) készítette 1952-ben, a T alaprajzú nyomda a Táncsics Mihály utca és Szórád Márton utca közötti területre épült volna fel. A tervezést 1953-ban Solta Ádám vette át. A nyomda épülete átkerült a Táncsics Mihály utca túloldalára, és az utcára merőlegesen, a Gutenberg közszel párhuzamosan, a Dózsa György út és Táncsics Mihály utca frontján az D5 jelű lakóházzal kapcsolták össze, a félbemaradt ételgyár építkezésének helyén.

A Gutenberg köz vonalában álló lapostetős nyomda T alaprajzú, részben alápincézett, földszintes épület, a beépített alapterülete 1494 m², párkánymagassága 7,5 m. Szerkezetek: kőbeton sávalapozás, téglaváz vasbeton pillérekkel, monolit vasbeton födémekkel. Vakolt-festett homlokzatok műkö lábazattal és ablakkönyöklővel, a főpárkány húzott. Az épület homlokzatait nagyméretű ablaksor tagolja, a könyöklő konzolja a lábazaton ül. A fejpületet attika-párkányzat koronázza.

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Táncsics Mihály u. 1/a
HRSZ	112
RENDELTETÉS ÉS	Dunaújvárosi Főiskola
ÉPÍTÉS	Malomsoky József (VÁTI)
ÉPÍTÉS ÉVE	1952
védett területen kívül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	Kapubejárat, vakolatdísz, felirat – főiskola bejárat
RÖVID LEÍRÁS	
<p>Az épületen 1986-ban homlokzatfelújítási és fűtőkorszerűsítési munkákat végeztek, 1989-ben az eredeti tetőfelépítményt megtartva építették be a tetőteret, a nyílászárókat a tető síkjában tartva, ezzel az épület eredeti jellege nem sérült.</p> <p>Az L alaprajzú, 12 tantermes épület, a főépület pince+földszint+2 emeletes, a tornatermi szárny egy szinttel alacsonyabb, beépített alapterület 6000 m². A főépület középfolyosós, középtengelyében a homlokzatból félkörívesen kiugró előcsarnok, az udvar felőli oldalon a pihenőig egymenetes, a pihenőtől kétmenetes lépcső.</p> <p>A belső kialakítás dekoratív. Az előcsarnok oldalfala pilaszterekkel tagolt, két oldalt faltükrőben stukkórelief. Az emeleti zsebteret 4 műmárványozott oszloppal osztott, padozat márványmozaik lap, vörös sávokkal kazettázva, oldalfalakon pilaszterek, a mennyezeten profilozott gerendázat. A mennyezeti faltükrők stukkókeretekkel és az egykorú kovácsoltvas csillároknál rozettákkal díszített, az oldalfalakon kovácsoltvas falikarok sorakoznak. A homlokzatok sima vakolással (a földszint falsávozott), színes meszeléssel, működő nyíláskeretekkel, oszlopokkal és díszítésekkel kerültek kivitelre. A francia forradalmi építészet szigorú klasszicizmusából eredeztethető félköríves rizalit (de hazai előképként az 1834-es váli Ürményi-mauzóleum és az 1930-as neobarokk debreceni Déry Múzeum is említhető) középtengelyében páros oszlopokkal keretezett, egyenes gerendázattal lezárt kapuzat nyílik, az attikafalon a kohászati technikum eredeti címere látható 1953-as évszámmal. Szerkezetek: beton sávalapozás, felmenő szerkezet téglaváz vasbeton pillérekkel, födémeiket Bohn és kisebb részben monolit vasbetonból kiviteleztek, a tetőszerkezet fafedélszék, azbesztcement pala héjalással.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Cím: Széchenyi I utca
HRSZ	Hrsz.: 130
RENDELTET ÉS	Dunaújvárosi Széchenyi István Gimnázium és Vendéglátóipari Szakközép Iskola
ÉPÍTÉS	
ÉPÍTÉS ÉVE	
É2 – védett területen belül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	<p>Az épület tömege a homlokzatok, elsősorban a trapézlemezzel zsaluzott nyersbeton lábazat, vörös terméskő burkolat, a nyersbeton, vagy műkövel burkolt attikák és tetőlemez, a zártszelvény oszlopok és a nyílászárók színe és osztása</p>
RÖVID LEÍRÁS	
<p>A szocreál korszakot követő modern építészet szép példája: változatos a tömegalakítása, igényes az anyaghasználata. Figyelemre méltó a korszak divatos megoldása, amikor nyílást hagytak a fedett-nyitott tér lefedésén a (meglévő?) fának.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Cím: Bartók Béla u 6/b
HRSZ	Hrsz. 133.
RENDELTE TÉS	60 fős (III. számú) bölcsőde, jelenleg családsegítő központ
ÉPÍTÉS	építés éve: 1953
ÉPÍTÉS ÉVE	építész: Lovász György (VÁTI) Cserba Dezső típus terve alapján, statikus tervező Rollkó Géza

védett területen belül

TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	Erkély-, ablakrácsok, zászlótartók

RÖVID LEÍRÁS

A bölcsőde helykijelölése Weiner Tibor főépítész 1952-es helyszínrajza alapján történt, egy lakóépületekkel körülépített udvaron

A vasmunkák terveit Wydler Károly készítette.

Szabadon álló L alaprajzú, a lapostetős rövidebbik szárny eredetileg földszintes volt, a bejárata előtt oszlopos tornáccal, a hosszabbik szárny emeletes, a végein kontyolt nyeregtetővel. A rövidebbik szárny emeletráépítési tervét 1971-ben Mészáros Kálmán (DTI) készítette.

Családsegítő központtá való átalakítása 1987-ben történt Ladóczki Attila (Generálterv) tervei alapján, ekkor a 2 szintes terasz földszintjét beüvegezték.

Szerkezetek: alapozás köb beton, felmenő része téglaváz, a födémek előregyártott vasbeton gerendák között vasbeton lemez, fa fedélszék, hornyolt tetőcseréppel.

A déli oldalon a gyerek foglalkoztatók elhelyezése miatt a földszinti ablakok nagyobb méretűek és egyenes záródásúak. A rövidebbik szárny belső oldala tornácos, hármasszegmensíves nyílással, az oszlopokat a beüvegezés miatt körbeköpenyezték.

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Vasmű út 39-41. és Dózsa György út 1.
HRSZ	139/1, 139/2
RENDELTELTÉ	Irodaház és az egykori Arany Csillag szálloda
ÉPÍTÉS	Zilahy István és Spíró Éva; kovácsoltvas díszek tervezője Wydler Károly; statika irodaház Szalay János, szálloda Bartha Tibor; a szálloda belső építészete Minári Pál, földszinti étterem és konyha Forgó Gábor
ÉPÍTÉS ÉVE	1954
Védett területen belül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	<p>É1/ 5. Lépcsőházi ablakok, belső vakolatarchitektúra.</p> <p>A volt szálloda udvarának közhasználatra való megnyitása esetén az udvart üvegtetővel kell fedni, az udvarban a kő lábazat, a nyílászárók kőkeretei, a kovácsoltvas rácsok megtartandók, az üvegmozaik látványa biztosítandó,</p> <p>a Dózsa György tér felé a hozzáépítés anyaghasználatában, formavilágában a meglévőtől különböző, de azzal harmonizáló legyen: a térbeli kapcsolatok és arányok tekintetében, homlokzatképzésben és a szín- és anyaghasználatban, és a földszinti zárófödém fedése is homlokzati kialakítást kapjon.</p>
RÖVID LEÍRÁS	
<p>Két utca vonalában szabadon álló sarokház, összetett alaprajzi elrendezésével meghatározó téralkotó eleme a két főútvonalnak és a mögötte kialakított térnek. Kialakítása pince+fszt+3 emeletes, párkánymagassága 14,85 m. A lábazat haraszi kemény mészkő, ablakkeretek műkö felületek kváderézéssel. 1984-ben a tetőtér egy részét beépítették. 1987-ben korszerűsítették a fűtést, a homlokzati és belső nyílászárókat Teschauer rendszerű ablakokra cserélték.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Szórád Márton u 6/a
HRSZ	150
RENDELTE TÉS	Pavilon és fedett átjárók
ÉPÍTÉS ÉVE	1952-53
ÉPÍTÉS Z	Krizka György, Schöner Béla
É1 védett területen belül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEM EK
	az egész épület
RÖVID LEÍRÁS	
<p>A F+3 szintes lakóházak közé ékelt földszintes üzleteket tartalmazó épület előtt pilléres árkád fut végig. Az üzletteret a későbbiek során újraosztották, a raktárból is üzlethelyiséget alakítottak ki, ennek kapcsán az árkád felé portálablakot és bejáratot nyitottak, az épület mögé belső udvarral toldalék is készült. Részben alápincézett. A park felé eső szélein rizalitos. A Szórád Márton út vonalában álló két lakóházhoz átjárókkal kapcsolódik. Párkánymagassága 4,10 m, ami a két szomszédos épület övpárkányával egyezik meg, alapterülete 395 m².</p> <p>Szerkezetek: téglaváz, előregyártott vasbeton gerendák, a pince felett monolit vasbeton födém, a tetőzet mögött nem járható, enyhe lejtésű lapostető, melyet attikafal takar. A nagy alapterületű üzletteret 4 vasbeton pillér osztja ketté. A pilléres árkádsor az épületet közrefogó lakóházak homlokzati síkja elé lép. A főhomlokzat az árkádsor mögött 7 tengelyes, melyek közül 4 portálablak, a hátsó homlokzat 11, az északi oldalhomlokzat 4, a déli 3 tengelyes. Tömegében és részleteinek formájában is jellegzetes szocreál épület, a tervekhez képest néhány díszítő motívum elmaradt.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Bartók Béla tér 3-7.
HRSZ	159/2, 158
RENDELTE TÉS	Árkádos pavilonsor
ÉPÍTÉS ÉVE	1953
ÉPÍTÉSZ	Krizka György (VÁTI), statikus tervező Komlóssy István
védett területen belül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	
RÖVID LEÍRÁS A Bartók Béla teret zárja le déli irányból. Az alapincézetlen, egyszintes, árkádsorral kombinált épületegyüttes a Bartók Kamaraszínházat és a Május 1. utca 9. számú házat köti össze. Az árkádsor mögötti három épületegység eredetileg újságárusító pavilon, nyilvános WC-blokk és kerékpártároló volt. A középső árkádszakaszt ismeretlen időpontban üzletté alakították. A pilléres architrávós árkád téglapilléreinek egyszerű kialakítású a fejezete és a lábazata, a födém vasbeton lemez. A pavilonok szintén téglapillérekkel készültek, a kitöltő falazat klinkertégla, és Horcsik-födémmel fedettek.	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Bartók Béla tér 1.
HRSZ	159/1
RENDELTE TÉS	Bartók Béla Színház
ÉPÍTÉS ÉVE	1952-53
ÉPÍTÉS	Kiss Dezső (VÁTI) statikus Bartha Tibor

É1 védett területen belül

TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEM
	É1/25. Színes üvegablak (Z. Gács György) Az átalakítás ellenére is jól őrzi egyéni szocreál karakterét.

RÖVID LEÍRÁS

A belsőépítészeti részleteket Minári Pál tervezte. Aszimmetrikus homlokzati kiképzését az indokolta, hogy a főbejáratot a Babits Mihály utca tengelyébe állították, az épülettömbbel viszont a Bartók Béla tér nyugati térfalát kellett lezárni. Két funkcionálisan is elkülönülő épülettömbből áll, tagolása és homlokzatképzése a lakóházakénál ünnepélyesebb. Beépített alapterülete 1408 m². A párkánymagasság az alacsonyabb részen 10,2 m. A timpanonos bejárat portikus kiugrik a főhomlokzathoz, a két szintet átfogó oszlopok kannelúrázottak, kompozit fejezetűek, mögötte a szélfogó teljes szélességében nyílnak a bejáratok. Az emeleti erkély-mellvéd lapját három szignált dombormű a Művészetek, Tudomány és Művelődés allegorikus ábrázolásai díszítik – Csúcs Ferenc, 1953. Szerkezetek: a magasabb, 2 szintes csarnok rész vasbeton vázas, keretszerkezetű, rendszerbe foglalt alátámasztásokkal és téglá kitöltőfalakkal. A főbejárat és a kolonnád oszlopsora téglából falazott, kőburkolatú. Az előcsarnok vasbeton oszlopai műmárványozottak, a kétkarú lépcső a jobb traktusba került. A színháztér erkélye az emeleti előcsarnokból közelíthető meg, az előcsarnok a félgömb-kupolás felülvilágítón át kapja a fényt, felette nyolcszögű lanterna. A félgömb üvegablakait Petőfi Sándor János vitéz-ének jeleneteiből Z. Gács György komponálta (1953–55). Az 1 szintes színházi rész, valamint a 2 részes irodarész téglaváz. A színházi szárny szakasza 9 tengelyes, a tengelyeket félpillérek választják el, keskeny ablaknyílásokkal. A Petőfi liget felőli homlokzat a színházterem szakaszán enyhén visszalép a homlokzat síkjából, eredetileg kolonnádos volt, melyet beüvegeztek 2001-ben (Rombauer Gábor (Térműhely Kft.) tervei alapján. Ekkor a színháztermet is átalakították. Tagolása azonos a főhomlokzatéval, annyi eltéréssel, hogy a két szélső és középső tengelyben ajtó nyílt. A 2 szintes épületrész homlokzati szakasza 8 tengelyes, az 5. tengelyben bejárat, az emeleten erkéllyel. A szabadtéri színpad szakaszának homlokzat fülkés, a fülkét oszloppár keretezi, középen kétszárnyú kapu, felette körablak. A fülkét elfalazták, de a homlokzati tagolást átvették. A nyílások egyszerű tagolású kőkeretezéssel készültek.

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Petőfi Liget 2.
HRSZ	162
RENDELTTETÉS	Vasvári Pál Általános Iskola
ÉPÍTÉS ÉVE	1950-51
ÉPÍTÉS	Schall József és Zilahy István (VÁTI)
védeett területen belül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	<p>Védendő az egész épület. Országos védelemre javasolt.</p>
RÖVID LEÍRÁS	
<p>A tanítás 1951 szeptemberében kezdődött meg, azonban 1953 februárjáig az épület egy részében működött SztálinvárosTanácsa is.</p> <p>Klasszikus modern stílusú, szabadon álló, szárnyanként változó magasságú, kétemeletes iskola, kislejtésű lapostetővel fedett 4 épületszárnya udvart zár körül. Az igazgatói (északi) szárny párkánymagassága 9,5 m, a tantermi szárnyaké 8 m. Az igazgatói szárny két szélén nyílik a 3-3 tengelyes főbejárat, a tantermi szárnyak csatlakozási pontjában a kétkarú lépcső pihenővel, földszinten a tantestületi irodák, az emeleten szaktantermek találhatóak. Az igazgatói szárny oldalfolyosós, míg a tantermi szárnyak középfolyosós elrendezésűek. A tornatermi szárny tömbje a két tantermi szárny síkja elé ugrik. A főhomlokzat 70,5 m széles, a portikusok között 16 tengelyes, kőkeretezésű ablakokkal, travertinlap burkolata költségtakarékosság miatt nem készült el. Az 5 fellépővel megközelíthető két kapuzat pillérei két szintet fognak át, az erkélymellvéd domborműves díszítésű, az iskolai életből vett jelenetekkel, Gyenes Tamás alkotásai 1954-ből. Az oldalhomlokzatok szimmetrikusak, a lépcsőházak 3 kisméretű ablaksora az oldalhomlokzatra nyílik, a homlokzatok folytatása 20 tengelyes, a szárnyak végein a középfolyosó nagyméretű ablakai nyitják fel a homlokzatot. A tornaterem 7 tengelyes homlokzata felfelé szélesedő trapéz pillérekkel tagolt, a homlokzat felső kétharmadát felnyitó ablakraszter tengelyenként 3x2 m-es. Az igazgatói szárny belső udvari homlokzata a földszinten árkádos, a nyílások keret nélküliek, az udvar terméskővel burkolt.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Bartók Béla tér 8.
HRSZ	166
RENDELTESETÉS	Béke Étterem és Üzletház
ÉPÍTÉS ÉVE	1951
ÉPÍTÉS	Vági Oszkár, statikus Garay László
védeett területen belül	

TÉRKÉP

VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK

a ma bútorboltként üzemelő üzlethelyiség ritkaságszámba menő **neoncsillárjai**
az épületen lévő mozaik betétek

RÖVID LEÍRÁS

Az étterem és üzletház főhomlokzatát a Május 1. utca tengelyére tervezték. Középrésze 5 tengelyes, két szintet átfogó, szegmensíves fülkékkel tagolt, a fülkéket pillérek választják el. A földszinten a kereskedelmi egységek portáljai a teljes szakaszt kitöltik, az emeleten a fülkébe illesztett kapcsolt szegmensíves ablakok sorakoznak, a mellvédek mozaikkal díszítettek. A mozaikok tematikája és stílusa jellegzetesen szocreál,; Iván Szilárd Az építőbrigád, Hegyi György Sztálinváros építése, Rác András Martinászok, Percz Jenő Az ipar segítése a mezőgazdaságnak, Mattioni Eszter Népi táncok című alkotásai 1953-ból. Az egykori élelmiszerboltban jelenleg is használható állapotban van az eredeti, különleges formájú alumínium szerkezetű neoncsillár.

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Kossuth Lajos utca 7/b
HRSZ	169
RENDELTETÉS	II. sz. Bölcsőde (60 férőhelyes)
ÉPÍTÉS ÉVE	1953-1954
ÉPÍTÉSZ	Lovász György (VÁTI) Csorba Dezső tőpusterve alapján, ,
védett területen belül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	
RÖVID LEÍRÁS	
<p>A bölcsőde helykijelölése Weiner Tibor főépítész 1952-es helyszínrajza alapján történt, egy lakóépületekkel körülépített udvaron. Ebből a típusból Dunaújvárosban összesen 4 valósult meg. Szabadon álló, fordított L alaprajzú, a lapostetős, rövidebbik szára eredetileg földszintes volt, a szár belső oldala oszlopos szegmensíves tornácos, ahonnan a bejárat nyílt. A hosszabbik szárny emeletes, két végén lekontyolt nyeregtetővel fedett.</p> <p>Szerkezetek: kőbeton alapozás, téglaváz szerkezetes téglapillérekkel, a földémelek előregyártott vasbeton gerendák között vasbeton lemez, fa fedélszék hornyolt tetőcseréppel.</p> <p>A nyeregtetős szárny déli homlokzata 8 tengelyes, az épület jobb sarkán a hosszanti homlokzaton két, a rövid oldalon egy tengelyben 2 szintes, a magyarországi késő-reneszánsz hatását mutató tornác fordul át. A tornác támváltásos rendszerű (oszlop és pillér váltakozik), a sarokpillér földszinti része kiszélesedik, a kiugró erkélylemez konzolokkal alátámasztott. A rövid oldalon a tornácot utólag beüvegezték. A földszinten szegmensíves záródású, az emeleten egyenes záródású ablakok sorakoznak profilozott keretben, az emeleti ablakoknál füles könyöklőpárkánnyal. A foglalkoztató termek a déli oldalra kerültek, ezért az egyenes záródású földszinti ablakok nagyobb méretűek. Az épületen méretéhez képest jelentős mennyiségű, igényes kovácsoltvas szerkezetet alkalmaztak, például említhetők az északi homlokzaton elhelyezett zászlótartó, a tornác falba kötött erkélyrácsa és a vizesblokkok rombuszmintás ráccsal ellátott ablakai.</p> <p>A vasmunkák terveit Wydler Károly készítette</p>	

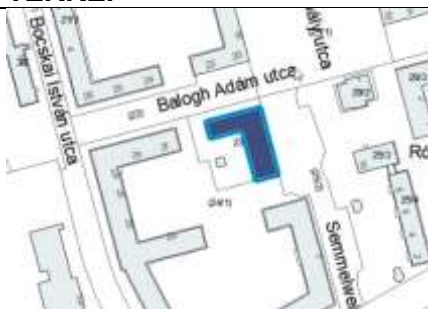
2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Semmelweis u. 5.
HRSZ	177/3.
RENDELTETÉS	100 férőhelyes anyaoththon és bölcsőde, ma kollégium
ÉPÍTÉS ÉVE	1955
ÉPÍTÉSZ	Jálics János és Staffer Károly, statikus Schöner Béla, 1955-től Czellecz Zoltán

védett területen belül

TÉRKÉP

VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK

É2 /4. Ablak-, erkélyrács, kerítés, belső mészkőlap burkolat

RÖVID LEÍRÁS

Markánsan szocreál épület, következetesen hordozza a stílusjegyeket. Jálics János a nagyszámú, szocreál stílusú kovácsoltvas rács és egyéb díszítőelem, az asztalos szerkezetek, falburkolatok, beépített szekrények terveit is elkészítette.

Az L alaprajzú saroképület, pince+földszint+3 emeletes, szintenkénti alapterülete 956 m². A földszinten bölcsőde a konyhával, az emeleteken a hosszabbik szárnyba nűjszülött részleg, a rövidebbikben a kismama részleg működött.

A hosszabbik szárny 2 traktusos, középfolyosós, a rövidebbik szárny 1 traktusos, oldalfolyosós elrendezésű. A két szárny csatlakozási pontjánál, a bejárattal szemben nyílik a lépcsőház kétkarú lépcsővel, mellette betegfelvonó.

Az épület megjelenésében és funkcionális kialakításában a gondoskodó állam népességpolitikai törekvéseit jelenítette meg, kiemelt fontosságát mutatja, hogy az épület gazdag belső díszítésén túl a szülészeti szárny 1. emeletének jelentős részét elfoglalja a kultúr- vagy díszterem.

A belsőben az előcsarnok, a lépcsőház és a folyosók színes mészkőlapokkal burkoltak, valamint megmaradtak az eredeti kovácsoltvas lámpák is.

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Városház tér 4.
HRSZ	181
RENDELTELTÉ	Intercisa Múzeum
ÉPÍTÉS ÉVE	1952
ÉPÍTÉS	Weiner Tibor, Vági Oszkár, Malecz Erika, statikus Szalay János
védett területen belül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	<p>Az épületet nem építészeti minősége, hanem történeti jelentősége (az 1951-es beépítési terv egyetlen megvalósult darabja, a főtér legkorábbi épülete) miatt helyi védett.</p>
RÖVID LEÍRÁS	
<p>A volt pártház tervezése a városháza koncepciójával párhuzamosan, 1951 februárjában kezdődött. A Weiner által egymással szemben elhelyezett két épület közül azonban csak a szerény méretű szocreál pártház valósult meg az eredeti elképzelések alapján, 1952 tavaszára, a főtér épületei közül elsőként.</p> <p>Az épület két bejárata a rövid oldali homlokzatokon nyílik, mert a párt mellett a DISZ-központot (Demokratikus Ifjúsági Szövetség) is az épületben helyezték el, a főtér felől a párt, az ellenkező oldali, egyszerűbb homlokzat felől a DISZ bejárata nyílt.</p> <p>A homlokzatok klasszicizáló jellegűek, a két véghomlokzat a rizalit szélességében timpanonszerű oromzatot kapott, a rizalit axisait óriás pilaszterek fogják egybe és három szegmensív zárja le. Megváltoztatták a tető kialakítását is: alacsony hajlású nyeregtető készült, ez az oromzatoknál zavaros tetőkontúrt eredményezett, melyre a korabeli kritika rá is mutatott. Az ablakok és erkélyek igényes mellvéd-rácsait klasszicista példák átdolgozásával Wydler Károly tervezte.</p> <p>A városi múzeum és könyvtár részére 1970-ben, az új pártszékház elkészülte után alakították át.</p> <p>A pince+földszint+2 emeletes, nyeregtetős épület hagyományos szerkezeti rendszerben épült, téglavázaz, az árkádok szakaszokon téglapillérekkel, előregyártott ÉTI födémekkel, a vasbetonból készült párkánymagassága 13 m, beépített szintenkénti alapterülete 709 m².</p>	

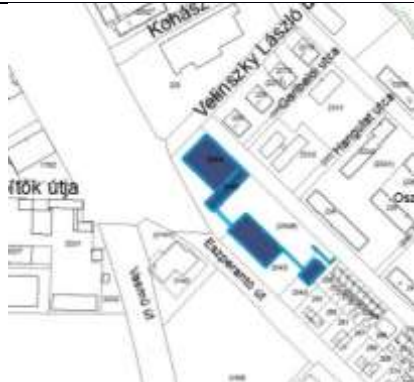
2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Korányi Sándor utca
HRSZ	184
RENDELTETÉS	Szent Pantaleon Kórház
ÉPÍTÉS ÉVE	1959-1965
ÉPÍTÉS	Farkasdy Zoltán (KÖZTI), munkatársak Balla Gyula, Halmágyi Károly, Nagy László, Bencsik József és B. Kovács Sándor , belsőépítész: Fesszel Lajos, statikus Mentényi Tibor
védett területen belül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	<p>tömeg homlokzatok burkolatai, értékes belső részletek</p>
RÖVID LEÍRÁS	
<p>A sztálinvárosi 400 ágyas kórház terveinek elkészítését 1951 közepén rendelték meg a KÖZTI-től. A tervezési program és a kórház helyének kijelölése hosszas vita és miniszteri egyeztetést követően csak 1952 elejére vált véglegessé.</p> <p>1954 nyarán, Sztálinváros építését szüneteltető kormányhatározat után „maximalistának tűnt a 400 ágyas kórház akkori programja, éppúgy, mint akkori megoldása”. Újabb egyeztetések után csökkentett programmal készültek el a 400 ágyas kórház új tervei Farkasdy Zoltán vezetésével, 1956-ban. A programban előírták, hogy „a fehérgyarmati járási kórház tervpályázatának legjobb terveiből kialakítható, helyes megoldásokat kell alkalmazni”. A kórház három fő részből áll: az egycsomópontos, 5 emeletes, T alakú főépületből, a vele egybeépített, fésűs beépítésű gazdasági és kiszolgáló épületcsoportból, és a gazdasági épülettel összekötött, 2 emeletes fertőző betegek számára fenntartott épületből.</p> <p>A teljes épület műszaki átadására 1965 áprilisában került sor. A főépület monolit vasbetonvázaz, előregyártott panel födémeikkel. A tömböt két dilataciós hézag osztja három részre, az A és B szárnyak 2 traktusosak, a C szárny 3 traktus mélységű. A homlokzatok sárga hódmezővásárhelyi kerámialapokkal burkolt felületét a födémeleknek megfelelő műköszávok osztják, az eredetileg tervezett kettős üvegezésű alumínium ablakok helyett Halaman János tervezte faablakok készültek – Halaman ablakgyára a két világháború között fogalom volt. A C szárny földszintjén lévő előcsarnokba szervesen illeszkedik Mester Sándor 40 m²-es nonfiguratív mozaik falképe. A fertőző osztály épülete és a gazdasági épületek klinkertégla burkolattal készültek. A fertőző osztály dunai homlokzatán az erős kiülésű, műkövel burkolt, tömör mellvédes erkélylemezek sávjai dominálnak. A kórház bővítésének lehetőségét déli irányban egy D szárny építésével előre betervezték.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Kisdobos utca 1 -5		
HRSZ	207/2		
RENDEL TETÉS	Lakóház, üzletsor		
ÉPÍTÉS ÉVE	1952-1960		
ÉPÍTÉSZ	Jálics János (VÁTI)		
Védett területen kívül			
<div><div></div><div>G4 jelű ház</div></div>			
<div><div></div><div>G5jelű ház</div></div>			
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK		
	Üzletsor, mellvédrács		
RÖVID LEÍRÁS			
<p>A G4 és G5 jelű lakóházak közül az utóbbi tervezése kezdődött korábban, Jálics János (VÁTI) 1952 decemberében a Vasmű úton szintén az ő tervei alapján már megépült B5 jelű L alaprajzú épület főúti szárnyának mintájára. Az építkezést többször is leállították, a homlokzatokat az eredeti tervek alapján (a G4 épülettel együtt) csak 1960-ban fejezték be, az üzletek belső kialakításával egyidejűleg. A G4-et 1958-ban tervezte Jálics (ekkor már LAKÓTERV), a kert-terveket Kirchlechner Endre készítette 1959-ben. Szabadon álló, az egymástól eltolt tengelyállással épített szárnyak észak–déli tájolásúak. A G5 2 szekciós, pince+földszint+ 3 emeletes, 12 lakásos, a földszinten üzletekkel, Dunaújvárosban szokatlanul nagy méretű (80-120 m2) 3 hálószoba-hallos, 4 négyszobás, 6 négyszoba-hallos lakással. Hagyományos épületszerkezetekkel épült. A nagypaneles technológiával kivitelezett G4 északi oldala függőfolyosós, ennek kialakítása, függőleges bordákkal való tagolása rokon vonásokat mutat az ugyanebben az időben épült, Baranyai által tervezett Korányi Sándor utcai épületszárny függőfolyosójával.</p>			

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Cím: Barátság útja 2, 2/a, 2/b
HRSZ	Hrsz. 254/4, 254/5, 254/2
RENDELTELTÉ	garzonház, klubépület, élelmiszer áruház
ÉPÍTÉS ÉVE	építés éve: 1960-62
ÉPÍTÉS	Finta József és Dávid János, statikus tervező Szilávik Tibor
védett területen kívül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	a telepítés és a tömeg
RÖVID LEÍRÁS	
<p>A Vasmű út építészeti lezárásaként egy 10 emeletes épület előtanulmányai 1959 szeptemberében kezdődtek el. Az első elképzelések szerint még munkásszálló épülethez Dávid János az Építéstudományi Intézetben készített tanulmánytervet fémzsaluzatú öntöttbeton alkalmazásával, Finta József (LAKÓTERV) pedig összehasonlító elemzést végzett az öntött, illetve monolit vasbetonvázaz szerkezettel történő építésről.</p> <p>A 8 emeletes toronyház és a földszintes, átriumos klubépület átadására 1962 végén került sor. A garzonháztól délre vasbeton támfallal összekapcsolt „szuper-piac” (önkiszolgáló) rendszerű ABC-áruház épült, postával, orvosi rendelővel és bárral. Az első hazai önkiszolgáló élelmiszerbolt belsőépítészeti kialakítása Mikó Sándor (KERTI) munkája volt. A modern stílusú toronyház monolit vasbeton vázas, ikersejt téglá kitöltő falazatokkal készült, az épület terheit két, konzolos szerkezetű pillérsor hordja, párkánymagassága 28 m. A földszinten az előcsarnok mellett gyerekkesi- és kerékpártároló, valamint egy üzlethelyiség, a földszint és 1. emelet között szerelőszint helyezkedik el, az emeleti lakórész középfolyosós, 48 egyszobás, 32 másfél szobás lakással, a tetőn rádióklub épült. A homlokzatokon a parapet és végfalak klinker burkolatot kaptak, a pillérek, a szerelőszint és a tetőszint vasbeton fala nyersbeton, utóbbi felületeket a zsaluzás nem megfelelő minősége miatt lefestették. A földszintes klubépület a Vasmű út felől csatlakozik a garzonházhoz.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Építők útja 2.
HRSZ	325/3
RENDELTETÉS	Fabó Éva Sportuszoda
ÉPÍTÉS ÉVE	1975-77
ÉPÍTÉSZ	Péchy Imre
védett területen kívül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	Homlokzati üvegfal, épület tömege
RÖVID LEÍRÁS	
<p>Az ország harmadik 50 méteres versenymedencés uszodája a dunaiújvárosi, amelynek érdekessége a változtatható fenékszintmagasság, valamint emelő-süllyesztő rendszere. Érdekessége, hogy társadalmi munkában és a lakosság, illetve a helyi vállalatok nagyfokú támogatásával valósult meg. 1977-ben készült el.</p> <p>1996-ban felvette a két évvel korábban, tragikus hirtelenséggel elhunyt világbajnok könnyűbúvárúszó, Fabó Éva nevét.</p> <p>Az acélszerkezetű lefedés 42 méteres támaszközzű, e szerkezet a Dunaferri dícséri. Egyszerű, összefogott, jó arányú tömege, belső tereinek tiszta szerkesztési módja teszi ma is korszerű hatásúvá az épületet.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Petőfi Sándor u. 5.
HRSZ	1453
RENDELTETÉS	posta
ÉPÍTÉS ÉVE	
Védett területen belül	
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	<p>Klasszicizáló, tipikusan kisvárosi polgári épület, az utcai homlokzaton stukkó díszítéssel. A tornác az utcával párhuzamos, nagyvonalú kialakítású, oszlopfőss pillérekkel, az oldalszárny előtt talán már eredetileg is beüvegezve télikert jellegű. Néhány ablakát újra cserélték.</p>
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	Az egész épület eredeti állapotban megőrzendő, a kaput javasolt az épülethez jobban illő fakapura visszacserelni.

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

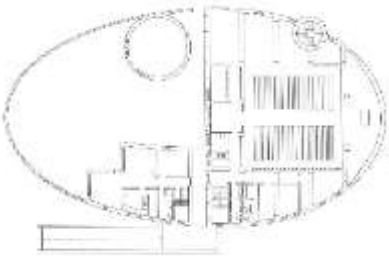

CÍM	Petőfi Sándor u. 5.
HRSZ	1455
RENDELTETÉS	Gyógyszertár
ÉPÍTÉS ÉVE	1880 előtt
Védett területen belül	
	
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	XIX. századi polgári épület, eredeti utcai és udvari ablakokkal, és Dunapentelén nem szokásos kör keresztmetszetű falazott oszlopokkal.
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK az egész épület megőrzendő, de különösen az ablakok és a tornác Javasolt az utcai homlokzaton a kőporos dörzsölt vakolatot simára cserélni.

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Magyar út 49.
HRSZ	2163
RENDELTELTÉ	Iskola
ÉPÍTÉS ÉVE	
Védett területen belül	
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	<p>Az iskola 1907-ben épült, a Dunapentelei Állami Elemi Mindennapos Iskolát a korábbi községi közös iskola helyén emelték, miután azt és az izraelita iskolát anyagi nehézségek miatt államosították, és bezárták. Az épületben kapott lakást az iskola igazgatója és az iskolaszolga, 1920-tól pedig itt működött a község óvodája is.</p> <p>Az épület Magyar utcai homlokzatán 1924. november 16-án avatták fel Bory Jenő szobrász I. világháborús emlékművét.</p> <p>Az iskola épülete a 2. világháborúban jelentős károkat szenvedett, de szinte eredeti állapotában visszaépítették.</p> <p>VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK</p> <p>Az épület tömege, nyílásrend és osztás</p> <p>A tető homogenitásának megbontása tetőfelépítménnyel, álló tetőablakkal nem javasolt.</p>

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

2.1.3. Templomok és egyházi épületek

CÍM	Szilágyi Erzsébet u. 34.
HRSZ	1526/4
RENDELTETÉS	Evangélikus Templom és parókia
ÉPÍTÉSZ	Nagy Tamás (Ybl díjas)
ÉPÍTÉS ÉVE	1996
Védett területen kívül	
 	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	<p>A háromhajós templomhoz torony, parókia és paplak is kapcsolódik. A burkolat tégláját helyenként réz- és faelemek egészítik ki. A templomtér mindössze 175 m². A tojásdad alaprajz a végtelent és az életet szimbolizálja. A dísztelen épület elsősorban tömegével és ívelt formáival hat.</p> <p><i>„Mindenképpen szimbolikus jelentést szerettem volna adni a templomnak. Ezt - a hitélet újjászületését is szimbolizáló - tojásformában leltem meg. Így az egész épületegyüttes, a templom, a parókia, a gyermekház tojásformában lett összefogva, melynek a csírája, mintegy az újjászületés lehetőségét is mutatva, a kerek gyermekház. Ugyanakkor erősen rimel az erdélyi erődtemplomokra is, hiszen körbekerített térből lehet bejutni a templomba.”</i> Nagy Tamás</p>
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	Az egész épület, egységében, és a kerítés is.

CÍM	Szent István u. 7.
------------	--------------------

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

HRSZ	2107
RENDELTETÉ S	Református Templom
ÉPÍTÉSZ	Szabó István (Ybl díjas)
ÉPÍTÉS ÉVE	1982-85
Védett területen belül	
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	<p>Az épület acélszerkezete az itteni acélgyártásra utal, de a belülről látható, csillag alakzatú szerkezet a református szimbolikát is érvényre juttatja. Környezetébe jól illeszkedik, egyszerre feltűnő és tájba simuló.</p> <p>Korának magas színvonalon megvalósított alkotása.</p>
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

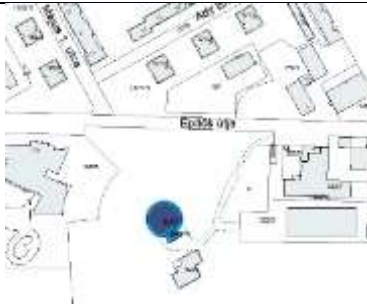
CÍM	Temető u. 1.
HRSZ	2448
RENDELTETÉS ÉS	Római Katolikus Plébánia
ÉPÍTÉS ÉVE	1880 előtt
Védett területen belül	
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	Építési korszakára jellemző, egyszerű épület.
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	tömege, ablakok

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

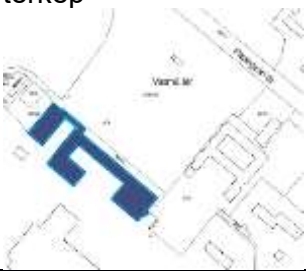
CÍM	Magyar út 53.
HRSZ	2450
RENDELTETÉ S	Római Katolikus Templom
ÉPÍTÉSZ	
ÉPÍTÉS ÉVE	1864
Védett területen belül	
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	1747-1748-ban épült fel az első Szentháromság templom, melyet 1752-től egyházmegyés plébános lát el. A régi templom helyére emelik 1862-1864 között a mai neoromán stílusú Szentháromság plébániatemplomot.
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

2.1.4. Ipartörténeti emlékek

CÍM	Építők útja 7.
HRSZ	324/2
RENDELTELTÉ S	Víztorony
ÉPÍTÉS	
ÉPÍTÉS ÉVE	1951
Védett területen kívül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	az egész műtárgy, minden elemével együtt
RÖVID LEÍRÁS	
<p>A korszak építészeti szokásainak megfelelően a víztornyot a Május 1. utca tengelyében helyezték el, ezzel mintegy lezárva a lakóterületet, és kellő hangsúlyt adva neki. Építésének idején a korszerűség, a kényelem, az új életstílus jelképe volt.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Vasmű tér 1-3.
HRSZ	331/1
RENDELTTETÉS	Vasmű főbejárat és irodaház
ÉPÍTÉS	Szendrői Jenő és Lauber László (IPARTERV), belsőépítész Simay Lajos
ÉPÍTÉS ÉVE	1952
Védett területen kívül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
térkép 	Munkás-paraszt szövetség – freskó (Domanovszky Endre) Főkapu – kovácsoltvas (Lehoczky János)
<p>Az épületegyüttes három funkcionálisan elkülönülő egységből áll: igazgatósági épület, díszkapuzat és kultúrterem. Az egykori Sztálin Vasmű D1 jelű igazgatósági épületének és kultúrtermi szárnyának első terveit 1951-ben készítették. A modern jellegű, 23 tengelyes, 3 emeletes irodaépületből és a hozzá délkeletről nyaktaggal kapcsolódó, egy szinttel alacsonyabb kultúrteremből álló épületegyüttest a tervezés következő fázisában 180 fokkal elfordították. A megvalósítást több ütemben tervezték, a kivitt a nagyraszteres tagolású, kőlapokkal burkolt, aszimmetrikusan az épület délkeleti végén elhelyezett 4 tengelyes bejárattal rendelkező 3 szintes irodaépület építésével kezdték meg 1951-ben. A második ütemben megvalósított kultúrtermi szárny kiviteli terveit az 1951. októberi építéskongresszus után át kellett dolgozni szocreál irányba. A kivitelezés Szendrői és Lauber 1952 májusi terve alapján indult meg. Az áttervezés elsősorban a főbejáratot érintette, oszloppáros, 3 tengelyes monumentális diadalkapu készült a Vasmű út reprezentatív lezárására. A nyitott a csarnok hátfalán a kapuk felett Domanovszky Endre 1954–55-ben készült háromrészes, mintegy 3,5 m magas munkás–paraszt szövetséget ábrázoló seccoja díszíti. Az áthajtó csarnokból közvetlen bejárat nyílik a jobbra eső, a főbejárattal együtt épült kultúrtermi szárnyba.</p> <p>Kivitelre azonban Salamon István 1953 augusztusában átdolgozott terveit kerültek. A földszinti és emeleti előcsarnok padozatát haraszi és piszkei kőlapokból geometriai mintázattal rakták ki. A padlófűtés nyílásainak rácsozatát egyedi tervek alapján gyártották le. A 3. ütemben megvalósított bővítés során délkeleti irányban 31 tengelyesre meghosszabbították a homlokzatot egy négyzetes alaprajzú belső udvaros épülettel, azonban a tervezett erős kiülésű koronázópárkány már nem valósult meg. A bővítmény homlokzati tagolása tovább folytatta az irodaház meglévő homlokzati struktúráját. Az épületszárny földszintjén kialakított étterem bejárata az üzemi terület felől nyílik.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM		
HRSZ	331/1	
RENDELTETÉS	Öntöde	
ÉPÍTÉSZ		
ÉPÍTÉS ÉVE		
Védett területen belül		
		
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK	
RÖVID LEÍRÁS		

CÍM		
HRSZ	331/1	
RENDELTETÉS	Heller Hűtőtorony	
ÉPÍTÉSZ		
ÉPÍTÉS ÉVE		
Védett területen belül		
		
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK	
RÖVID LEÍRÁS		

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM		
HRSZ	331/1	
RENDELTETÉ S	Szénmosó, Szárító, Iszapoló	
ÉPÍTÉS		
ÉPÍTÉS ÉVE		
Védett területen belül		
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK	
RÖVID LEÍRÁS		

CÍM		
HRSZ	331/1	
RENDELTETÉ S	Kis Energia Iroda	
ÉPÍTÉS		
ÉPÍTÉS ÉVE		
Védett területen belül		
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK	
RÖVID LEÍRÁS		

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Kandó Kálmán tér
HRSZ	772/12, 772/35 772/14
RENDELTELTÉ S	Vasútállomás + 2 épület
ÉPÍTÉS	
ÉPÍTÉS ÉVE	
Védett területen belül	
	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	<p>A vasútállomás egész épülete A két szimmetrikusan elhelyezett épület tömege</p> <p>Javaslat: a vasútállomás felújítása az eredeti állapot szerint, a színezés visszaállítása</p>
RÖVID LEÍRÁS	
<p>Vass Dénes és Molnár Rudolf (KÖZÉPTERV) tervei alapján 1951–52-ben épült, szocreál stílusban. A tervezők szándéka szerint az épület a funkcionalista és konstruktivistatörekvésektől való elfordulás jegyében fogant, tömegképzésben a székesfehérvári pályaudvar felvételi épületének egyszerűsített változata. A középtengelyben a vasbeton-szerkezetű várócsarnok a főhomlokzat elé kihúzott tömbje 3 tengelyes, timpanonos lezárású, a vaspálya felőli oldalon visszaugrik. A 2 szintet átfogó, az oldalszárnyaknál magasabb csarnok belső, magas lábazata harashti mészkő lapokkal burkolt, mennyezete vasbeton kazettás. A lábazat harashti mészkőlap, a lezáró-párkányzat az ablaktengelyekben konzolosan tagolt, a szárnyak sík fedésűek. A vaspálya felőli oldalon a 12 oszloppal alátámasztott peront alulbordás vasbeton lemez fedi. Mai állapota erősen átépített.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Baracsi út 30.
HRSZ	1576/5
RENDELTE TÉS	gőzmalom
ÉPÍTÉS ÉVE	XIX. század vége, XX. század eleje

Védett területen kívül

TÉRKÉP

VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK

Az épület tömege, az oromfal kialakítása és a nyílásrend, vakolatarchitektúra, az épület színe (fehér, törtfehér, halvány szürkés árnyalatok)

Az épület átfogó, műemléki szempontrendszerű helyreállítása javasolt.

RÖVID LEÍRÁS

A gőzmalmok építésének Dunapentelén az nyitott teret, hogy a Duna elterelésével működésképtelenné váltak, és megszűntek a dunai vízimalmok. Öreg Malom néven is emlegetik, mert előbb kezdte meg működését, mint a Magyar utcai. Tulajdonosai a 2. világháborút megelőzően Bruck Ernő és neje, módos zsidók voltak, akik a birkenai haláltáborban veszítették életüket. A malom későbbi hasznosításáról nincs adatunk.

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Szalki-sziget
HRSZ	3355
RENDELTETÉS	Hajóállomás épülete
ÉPÍTÉSZ	
ÉPÍTÉS ÉVE	
Védett területen kívül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	Az épület anyaghasználata, tömege, modern stílusa
RÖVID LEÍRÁS	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

KÜLTERÜLETEN

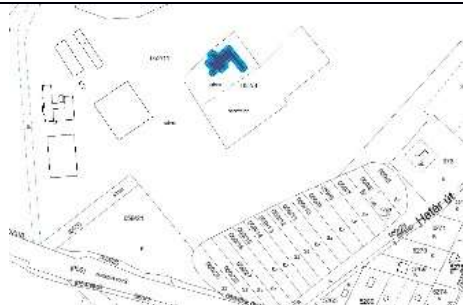
CÍM	Sándorháza
HRSZ	052/8
RENDELTTETÉS	Sigray Kúria
ÉPÍTÉS ÉVE	

Védett területen kívül

Forrás: Mátyóki Zsolt

TÉRKÉP

VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK

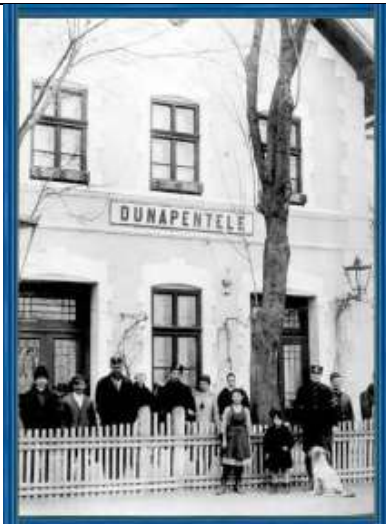
Az egész épület helyreállítandó.

RÖVID LEÍRÁS

A Sigray család hazánk egyik legrégebbi nemesi családja, első ismert adat 1275-ből származik. Az L alaprajzú kúriát minden valószínűség szerint Sigray Béla építette a XX. század elején.

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Dunapentele
HRSZ	069/2
RENDELTETÉS ÉS ÉPÍTÉS	Vasútállomás felvételi épület
ÉPÍTÉS ÉVE	1896
Védett területen belül	

vasutallomasok.hu

2009 Örökségvédelmi hatástanulmány (Pomsár és tsa)

Google

TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	az épület tömege
	helyreállítás és új hasznosítás, pl. vendéglátás javasolt

RÖVID LEÍRÁS

Tipikus vasútépület, amiből mára már csak a jó arányai maradtak meg, az sem eredeti formájában, mert a tető hajlásszögét talán megváltoztatták.
Az Adonyszabolcs-Paks vonal állomása volt.
Itt kanyarodott el Nagyvenyim felé az un. lőré vonat, ami a környék tejgazdaságaiból gyűjtötte össze a tejet, és szállította Budapestre.

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Pálhalma
HRSZ	078/36
RENDELTETÉS	Dóra Kastély
ÉPÍTÉSZ	
ÉPÍTÉS ÉVE	XIX. század
Védett területen belül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	<p>A kastély karbantartott, használatban van. Közterületről nem látható.</p>
RÖVID LEÍRÁS	
<p>A kastély építéstörténetéről nem sok adatunk van. Dóra Szilárd gazdag földbirtokos volt Dunapentelén, a mai állapot az ő nevéhez köthető.</p> <p>A kastély már állt a XIX. században, 1880-ban angolpark vette körül. Ekkor a térképeken kereszt alaprajzzal tüntetik fel. Lehetséges, hogy a XX. században hozzáépítettek.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Pálhalma
HRSZ	078/29
RENDELTET ÉS	Major
ÉPÍTÉS ÉVE	1900 körül
Védett területen kívül	
	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	<p>Az egész épület védendő. Közterületről nem látható. Védettségét az is indokolja, hogy egy védett épületegyüttes része.</p>
RÖVID LEÍRÁS	
Igényesen megépített állattartó épület Dóra szilárd birtokán.	

2009

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Pálhalma
HRSZ	078/41
RENDELTTETÉS	Víztorony
ÉPÍTÉS ÉVE	
Védett területen kívül	
	
2009	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	Az egész épület minden eleme
RÖVID LEÍRÁS	
<p>A víztorony a rabgazdasághoz épült az 1950-es évek elején. Tömege jó, anyaghasználata igényes. (Hasonlót építettek a rabgazdaságnak szintén átadott Bernátkúton is.) Tájképi jelentősége is van.</p>	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Pálhalma
HRSZ	078/41
RENDELTELTETÉS	istálló
ÉPÍTÉS ÉVE	1880 körül
Védett területen kívül	

TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	Jól karbantartott. Legalább a jelenlegi állapotában megőrzendő. Védettségét az is indokolja, hogy egy védett épületegyüttes része.
RÖVID LEÍRÁS	
Tipikus XIX. századi gazdasági épület. Kialakítása igényes.	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

2.2.Védett épületrészek

Liszt F. kert 1-17 (63/2)	Erkel F. kert 1-17 (69/2)
Műkő erkélymellvédek, franciaerkély mellvédrácsok, lábazat	Műkő erkélymellvédek, franciaerkély mellvédrácsok, lábazat
	
Liszt Ferenc kert 18 bölcsőde(65)	Vasmű u 16. homlokzat
Árkád, mellvédrács	1848 – kő dombormű (ismeretlen szerző)
	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

Kőműves utca 1-13. (132/3)

Portálsor, kapubejáratok, kapuk

Kossuth L. u. 27/a, — (146/2),

sarokerkély: murális díszítés — sgraffito (Medveczky Jenő)

Petőfi liget 3-7, Kossuth L.u.27/a — (146/2)

Lépcsőház zárt erkély kiképzés, árkádos átjáró

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

Kossuth Lajos u. 9-17 (168/4) Lépcsőház zárterkély kiképzés	Kossuth Lajos u. 19-27 (168/3) Lépcsőház zárterkély kiképzés
	
Kossuth Lajos u. 29-41 (146/3)	Gagarin tér 3-23 (196/2)
Lépcsőház zárterkély kiképzés, erkélyrácsok	Erkély-kőmellvéd, kétszintes kapuáthajtó
	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

Babits Mihály u 2-16 (168/2)

Homlokzati mozaikdíszítések, kapuk, erkélyrácsok

József Attila u 2-14 (173/3)

Homlokzati mozaikdíszítések, kapuk, erkélyrácsok

Ady Endre u 2-16 (175/2)

Homlokzati mozaikdíszítések, kapuk, erkélyrácsok

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

Építők útja 2-4 (151/3)	
Erkélyrácsok	
	
Liget köz 1-5 (hrsz 153)	Dózsa György út 3. Posta homlokzat (hrsz 137)
Erkélyrácsok	Allegória – 2 kő dombormű, alkotó: Gyenes Tamás
	
Nagy Imre u. 2-4-6-8-10, (212/2,-6,-5,-3,-4)	
Homlokzati részleteképzés, erkélymellvédék, színezés, a színezést az Iparművészeti Főiskola hallgatói készítették, már csak 1 épületen van meg, ott is rossz állapotban	
	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

Balogh Á. u 24-26, Bocskai I. u. 4-8, Esze T. u. 15-19 (21/3)	Erkély lemezmellvéd, műkökeretes bejáratok
Bocskai I. u. 10-14, Esze T. u. 8-12, Rákóczi tér 4-6 (10/6)	Erkély lemezmellvéd, műkökeretes bejáratok
Bocskai I. u. 16-20, Rákóczi tér 1-3, Bercsényi M. u. 7-11 (10/2)	Erkély lemezmellvéd, műkökeretes bejáratok
	
	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Arany János u. 42.		
HRSZ	1817		
RENDELTETÉS	Lakóház		
ÉPÍTÉS ÉVE	1880 előtt		
Védett területen belül			
			
TÉRKÉP		RÖVID LEÍRÁS	
		A fésűs beépítésbe illeszkedő, helyi hagyományt őrző parasztház, átalakított utcai homlokzattal	
		VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK	
		Csak a kapu.	

2.1. HELYI VÉDETT ÉPÜLETEK

CÍM	Mohácsi u. 12.
HRSZ	2137
RENDELTE TÉS	Lakóépület, nyaraló
ÉPÍTÉS ÉVE	1870 körül
Védett területen belül	
	
TÉRKÉP	RÖVID LEÍRÁS
	<p>Berán Lajos nyaralója volt, ő készítette a tondót. A művészről és feleségéről készült fénykép arról tanuskodik, hogy a ház átépült.</p> <p>Eszerint a tondó máshol, vagy máshogy volt, mert ma nem ilyen a terep.</p>
	
	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	Madonna – Tondó műkő dombormű (Berán Lajos)